

միեւ զգուշանալ, նաև մեռնելու վտանգի մէջ իյնայ՝ մարդէ չփախմիր. անոր համար թէ նաւերուն վրայ և թէ ցամաքը կեցած ըլլայ, գաւազանով քարով կը զարնեն կը բռնեն զինքը: Իր մեծ թշնամին է Քրէկաթ ըսուածթունը որ տեսնելուն պէս վրան կը վազէ, ու թեւերովը կտուցը այնչափ կը զարնէ, ինչուան որ բերնէն ձգէ անոր որսացած ձուկը և ինքը ուտէ: թէ որ դարձեալ նոր ձուկ մ'ալ բռնէ, ան ալ պէտք է որ շուտ մը իր թշնամոյն տայ: Ուկէտ երագաթոիչէ, բայց Քրէկաթին չհամարի: Ծալլու ագուաւին շատ նման է, բայց կտուցը անոր կտուցին չափ ծուռ չէ, քթին ծակերը յայտնի չեն տեսնուիր. սուր ձայն ունի ագուաւի ու սագի ձայնին նման: Ուսչելու ատեն վիզը ու պողը տնկած կը թռչի. ցած տեղէ ալ մէկէն զիւրաւ չկրնար թռչիլ. անոր համար ծովու ագուաւին պէս ժայռերու վրայ կը կենայ:

Հասարակ ապուշը որ Ենթիլեան կղզիները շատ կը գտնուի, բագէն քիչ մը մեծ է. ացքին չորս դին եղած մաշ կը դեղին է. ինչպէս կտուցին արմատն ալ դեղին է ձայրը սե: Ուսուըները բաց դեղին, փորը Ճերմակ, մնացածն ալ մութ մոխրագոյն:

Խակ մեծ տեսակը սագի չափ է, և երբոր թեւերը բանայ՝ երկու կանգուն երկայնութիւն կ'ունենայ: Փետուրներուն գոյնը սե է և գլխուն վրայ Ճերմակ ու մանր բծեր ունի, կոնըկին ու կուրծքին վրայ ալ աւելի մեծ: փորին գոյնը Ճերմակ:

Պասսան ըսուած կղզին մէջ ասոր մէկ տեսակը կայ որ սագի չափ է բոլոր վին Ճերմակ: միայն թեւերուն երկայն փետուրները սե են: Պալսուն ետին ալ դեղին է, ացքին բոլորտիքը և կտուցը կապոյտ, կղակին տակը հաւալուսի պէս պարկ ունի, որուն մէջ հինգ վեց րինկայ ձուկ կրնան սղմիլ: Տարին անգամ մը բոյն կը շննէ, ու մէջը մէկ հաւկըթէն աւելի չածեր: Իսկ թըսչունին կաշին մին վրայ բոլորովին կը պած չէ, հապա միայն բարակ ջղերով

կպած: ուստի եթէ մէկը քաշելու ըլլայ՝ մաշկի պէս կ'երկրմանայ: և փչէ նէ փամփուշտի պէս կ'ուռի: Ո՞եծերուն միսը պինդ է ու անհամ: իսկ ձագերունը գեր ու համով, որ շատ կը սիրեն ֆիերէ կղզիին բնակիչները, և կեանքերնին վտանգի դնելով, մէջքերնին չուան կը կապեն ու ծովու վրայ երկրնցած բարձր ժայռերուն վրայ կ'ելլէն կ'ինջնան որ աս թուզուններուն բոյնէն ձագերն առնեն. և որովհետեւ շատ անգամ կ'ըլլայ որ որտորդները չուանէն կախուած ատեննին կամծովը կ'իյնան, կամ խորտուբորտ ժայռի քարերուն զարնուելով կը մեռնին, անոր համար այսպիսի բարձր ժայռերուն գլուխը մէկ հաստատփայտմը կը ցրցեն դէպ'ի դուրս երկնցած ու ծայրը ճախարակ մը: որտորդներէն մէկը մէջքը չուանը կը կապէ, չուաննին մէկալ ծայրն ալ որ վերի ճախարակէն անցուցած է, ուրիշ լիներները վերէն կը քաշեն ու կը թռղուն պէտք եղած ատենը: իսկ ան մարդը ելլէլով ինջնելով բոլոր բոյները աչքէ կ'անցընէ, հակիթները կը ժողվէ, երբոր խեղճ թուզունները հալածուած չորս դին կը թուզուտին կանչուրուտելով:

— ա զ ա գ ա մ ա մ —

Ա Ռ Ա Ծ

Տեսն են որ խովկեցուցանեն գեալաքս: Դատաւոր սուտ ՚ի յատենի. Բահանայ ագահ ՚ի տաճարի. Գեղեցիկ բող ՚ի պոռնկանոցի, Խարեբայ վաճառական ՚ի փողոցի. Դրամախաղացն ՚ի հրապարակի. Փաղաքշոցն և երկպառակին ՚ի յապարանս արքունի. Մատնողն ՚ի ձեռն գրի. Բամբասողքն ՚ի ծածուկ. Արբեալքն որ զեղսեալ լինին գինով. Զրկողք աղքատացն:

Այսպիսիքս և ոյլ բազում հեղդացեալք ՚ի բարի գործս ոչ հարցափորձին ՚ի մարդկանէ: սակայն մահն զամենայն դատէ:

ՈՍԿԻՓՈՐԻԿ

— ա զ ա գ ա մ ա մ —